

ZARZĄDZENIE NR 70
MINISTRA ŚRODOWISKA¹⁾

z dnia 12 grudnia 2012 r.

w sprawie zadań ochronnych dla Parku Narodowego Gór Stołowych

Na podstawie art. 22 ust. 2 pkt 1 i ust. 3 oraz art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2009 r. Nr 151, poz. 1220, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ustanawia się zadania ochronne dla Parku Narodowego Gór Stołowych, zwanego dalej „Parkiem”, na 2013 r.

§ 2. Zadania ochronne, o których mowa w § 1, obejmują:

- 1) identyfikację i ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń wewnętrznych oraz sposoby eliminacji lub ograniczania tych zagrożeń i ich skutków, które określa załącznik nr 1 do zarządzenia;
- 2) opis sposobów ochrony czynnej ekosystemów z podaniem rodzaju, rozmiaru i lokalizacji poszczególnych zadań, stanowiący załącznik nr 2 do zarządzenia;
- 3) opis sposobów czynnej ochrony gatunków roślin i zwierząt, stanowiący załącznik nr 3 do zarządzenia;
- 4) wskazanie obszarów objętych ochroną ścisłą, czynną oraz krajobrazową, które określa załącznik nr 4 do zarządzenia;

¹⁾ Minister Środowiska kieruje działem administracji rządowej – środowisko, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Środowiska (Dz. U. Nr 248, poz. 1493 i Nr 284, poz. 1671).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2009 r. Nr 157, poz. 1241 i Nr 215, poz. 1664, z 2010 r. Nr 76, poz. 489 i Nr 119, poz. 804, z 2011 r. Nr 34, poz. 170, Nr 94, poz. 549, Nr 208, poz. 1241 i Nr 224, poz. 1337 oraz z 2012 r. poz. 985.

- 5) ustalenie miejsc udostępnianych w celach edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych, z podaniem maksymalnej liczby osób mogących przebywać jednocześnie w tych miejscach, które określa załącznik nr 5 do zarządzenia.

§ 3. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2013 r.

MINISTER ŚRODOWISKA

IDENTYFIKACJA I OCENA ISTNIEJĄCYCH I POTENCJALNYCH ZAGROŻEŃ WEWNĘTRZNYCH I ZEWNĘTRZNYCH ORAZ SPOSOBY ELIMINACJI LUB OGRANICZANIA TYCH ZAGROŻEŃ I ICH SKUTKÓW

I. Zagrożenia wewnętrzne istniejące¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Zamieranie sztucznych drzewostanów będących monokulturami świerkowymi niedostosowanymi do siedliska, a stanowiącymi w Parku około 83% powierzchni drzewostanów	1. Usuwanie drzew chorych i obumierających, jeżeli zagrażają one trwałości drzewostanów, z pozostawieniem niezbędnej liczby drzew ze względu na ochronę różnorodności biologicznej. 2. Działania wykonane z uwzględnieniem wymogów ochrony siedlisk i gatunków określonych w załącznikach do dyrektywy Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory, zwanej dalej „dyrektywą siedliskową” oraz dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa, zwanej dalej „dyrektywą ptasią”, czyli zachowanie właściwego stanu zdrowotnego drzewostanów, poprzez: 1) wyznaczanie i eliminowanie oraz korowanie drzew opanowanych przez grzyby (głównie z rodzaju opieńki) i owady (głównie kornik drukarz) zagrażające trwałości drzewostanów, 2) prowadzenie czynności w zakresie ochrony lasu, w szczególności wykonywanie monitoringu zagrożenia drzewostanów, poprzez: a) jesienne poszukiwania larw zasnuj świerkowej, b) wystawianie pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę, c) wykładanie pułapek klasycznych i feromonowych na kornika drukarza
2	Niszczenie ekosystemów naskalnych	1. Ograniczanie penetracji ludzkiej. 2. Udostępnianie wybranych fragmentów Parku do wspinaczki
3	Antropogenna erozja gleb na stokach	1. Ograniczanie penetracji ludzkiej. 2. Zabudowa przeciwerozynna istniejących szlaków
4	Niekontrolowana penetracja ludzka całego terenu Parku (niszczenie roślinności w pobliżu szlaków turystycznych i ścieżek rowerowych, niszczenie runa leśnego)	1. Ukierunkowanie ruchu turystycznego poprzez budowę i konserwację infrastruktury turystycznej. 2. Konserwacja szlaków (według potrzeb) – wymiana słupów i drogowskazów na węzłach komunikacyjnych. 3. Konserwacja szlaków rowerowych, ścieżek dydaktycznych oraz wykonanie kolejnych ścieżek. 4. Konserwacja wyposażenia miejsc odpoczynku, a także koszenie trawy w miejscach odpoczynku. 5. Ustawianie tablic informacyjnych z regulaminem Parku

		<p>i piktogramów.</p> <p>6. Konserwacja oznakowania granic Parku.</p> <p>7. Pobieranie opłat za udostępnienie wybranych obszarów Parku.</p> <p>8. Odslanianie form skalnych.</p> <p>9. Kontrola właściwego sposobu zbioru jagód i grzybów</p>
5	Niewystarczająca łączność na terenie Parku mogąca skutkować utrudnieniem akcji ratowniczych w sytuacjach zagrożenia życia	Poprawa łączności poprzez stworzenie wewnętrznego cyfrowego systemu łączności, niezależnego od operatorów publicznych
6	<p>1. Niezgodność składu gatunkowego z siedliskiem.</p> <p>2. Niewłaściwa struktura przestrzenna i wiekowa drzewostanów</p>	<p>1. Regulowanie składu gatunkowego drzewostanów z uwzględnieniem fazy rozwojowej drzewostanu, typu siedliska oraz typu zbiorowiska roślinnego i możliwych wariantów składu gatunkowego.</p> <p>2. Działania wykonane z uwzględnieniem wymogów ochrony siedlisk i gatunków określonych w załącznikach do dyrektywy ptasiej i dyrektywy siedliskowej.</p> <p>3. Prowadzenie zabiegów pielęgnacyjno-hodowlanych w drzewostanach objętych programem przebudowy i renaturalizacji polegających na:</p> <p>1) stosowaniu różnych rodzajów cięć dla potrzeb przebudowy składu gatunkowego drzewostanów,</p> <p>2) odnawianiu drzewostanu pod osłoną, w lukach, na gniazdach oraz w poprawkach i uzupełnieniach,</p> <p>3) ochronie odnowień poprzez składanie gałęzi,</p> <p>4) wykaszaniu roślinności zielnej w odnowieniach,</p> <p>5) pracach szkółkarskich,</p> <p>6) zbiorze nasion i szyszek</p>
7	Uszkodzanie odnowień i młodników przez zwierzynę płową	<p>Zabezpieczanie drzewostanów przed nadmiernymi uszkodzeniami powodowanymi przez zwierzęta roślinożerne, przez:</p> <p>1) regulację liczebności populacji zwierząt roślinożernych do poziomu odpowiadającego pojemności wyżywieniowej siedliska,</p> <p>2) zabezpieczanie młodego pokolenia drzew (grodzenie upraw siatką leśną, smarowanie drzew środkiem odstraszającym)</p>
8	Zarastanie ekosystemów trawiastych na skutek sukcesji	<p>1. Koszenie łąk i pastwisk z usuwaniem biomasy lub wypas zwierząt.</p> <p>2. Usuwanie naturalnego odnowienia drzew i krzewów z ekosystemów trawiastych</p>
9	Deficyt potencjalnych miejsc lęgowych dla dziuplaków wtórnych (sowy) i popielicowatych	<p>1. Zwiększanie liczby potencjalnych miejsc lęgowych poprzez wywieszanie budek lęgowych.</p> <p>2. Rezygnacja z prac leśnych w strefach ochronnych ptaków</p>
10	Zanikanie starych odmian drzew owocowych	<p>1. Wegetatywne rozmnażanie drzew i krzewów owocowych z egzemplarzy rosnących na terenie Parku.</p> <p>2. Pielęgnowanie sadu kolekcyjnego i starych sadów oraz drzew przydomowych</p>
11	<p>Zamieranie osobników lub kłopoty z naturalnym odbudowaniem populacji gatunków rzadkich i chronionych:</p> <p>1) sosny drzewokosej (<i>Pinus x</i></p>	<p>1. Zbiór nasion i owoców.</p> <p>2. Rozmnażanie wegetatywne.</p> <p>3. Hodowla sadzonek.</p> <p>4. Wprowadzanie wyhodowanych sadzonek na wybrane stanowiska.</p>

	<i>rhaetica</i> , 2) skalnicy zwodniczej (<i>Saxifraga sponhemica</i>), 3) goryczuszki czeskiej (<i>Gentianella bohemica</i>), 4) bagna zwyczajnego (<i>Ledum palustre</i>), 5) rojownika pospolitego (<i>Jovibarba sobolifera</i>)	5. Monitoring
12	Zanieczyszczenie powierzchni ziemi	1. Zbiórka, segregacja i wywóz odpadów stałych. 2. Likwidacja zbędnej infrastruktury turystycznej
13	Degradacja infrastruktury drogowej przez czynniki abiotyczne i antropogeniczne, utrudniająca dojazd do powstałych zagrożeń, np. pożarów, turystów, którzy ulegli wypadkowi	Utrzymanie przejezdności dróg poprzez naprawę zniszczonych odcinków
14	1. Zmiana stosunków wodnych i szaty roślinnej oraz zubożenie siedlisk wilgotnych spowodowane odwodnieniem ekosystemów starymi rowami melioracyjnymi. 2. Zarastanie wysychających mokradeł nalotem świerka. 3. Nadmierny odpływ wody	1. Ochrona i odtwarzanie zagrożonych siedlisk hydrogeniczných w Parku poprzez ograniczenie nadmiernego odpływu wody. 2. Ograniczenie spływu po zboczach oraz usuwanie nalotów świerkowych
15	Presja zabudowy prywatnych nieruchomości na obszarze Parku	Wykup gruntów

II. Zagrożenia wewnętrzne potencjalne¹⁾

Lp.	Identyfikacja i ocena zagrożeń	Sposób eliminacji lub ograniczania zagrożeń i ich skutków
1	Nadmierny ruch pojazdów na drodze do Błędných Skał, skutkujący napływem dużej liczby turystów, powodujący potencjalne zagrożenie dla przyrody Parku	Ograniczanie ruchu pojazdów drogą do Błędných Skał poprzez zagospodarowanie edukacyjno-turystyczne obszaru Błędných Skał i Polany YMCA oraz obiektów powojkowych w rejonie Błędných Skał
2	Koncentracja ruchu turystycznego na Szczelińcu Wielkim i Błędných Skałach, powodująca potencjalne zagrożenie dla przyrody Parku	Zagospodarowanie edukacyjno - turystyczne obszaru Karłowa
3	Zagrożenie życia i zdrowia turystów z powodu stojących martwych drzew i lekkomyślnego zbliżania się do urwisk i przepaści	1. Systematyczne usuwanie obumarłych drzew w pobliżu szlaków turystycznych. 2. Oznakowanie tablicami ostrzegawczymi miejsc niebezpiecznych
4	Naturalne masowe ruchy skał, stanowiące zagrożenie dla ruchu turystycznego	1. Monitorowanie masowych ruchów skał – odczyty szczelinomierzy. 2. Wykonywanie działań zabezpieczających w rejonie szlaków turystycznych

¹⁾ Zagrożenia uszeregowano od najistotniejszego.

**OPIS SPOSOBÓW OCHRONY CZYNNEJ EKOSYSTEMÓW Z PODANIEM RODZAJU,
ROZMIARU I LOKALIZACJI POSZCZEGÓLNYCH ZADAŃ**

I. Działania ochronne na obszarach ochrony ścisłej

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	<p>1. Budowa, remonty i utrzymanie szlaków i urządzeń turystycznych: 1) naprawa i bieżąca konserwacja infrastruktury turystycznej w tym oznakowań, drogowskazów na węzłach komunikacyjnych; remont lub wymiana tablic edukacyjnych i informacyjnych przy szlakach oraz miejscach odpoczynku, remont lub wymiana szlakowskazów, 2) konserwacje i remonty oznakowania oraz wyposażenia szlaków turystycznych, 3) usuwanie napisów (skutki wandalizmu) z infrastruktury turystycznej i skał, 4) naprawa i bieżąca konserwacja nawierzchni szlaków turystycznych piaskowcem radkowskim, 5) odnowienie oznakowania szlaków rowerowych, 6) odnowienie oznakowania szlaków pieszych.</p> <p>2. Przygotowanie szlaków turystycznych do sezonu turystycznego, przez: 1) udrożnianie szlaków przez usuwanie drzew tarasujących szlaki, 2) usuwanie martwych drzew zagrażających turystom poruszającym się po szlakach, 3) oznaczenie szlaków narciarskich.</p> <p>3. Budowa parkingu wraz z infrastrukturą.</p> <p>4. Remont szlaku turystycznego i wyposażenie go w infrastrukturę turystyczną.</p> <p>5. Bieżące naprawy i konserwacje kładki edukacyjnej „Niknąca Łąka”.</p> <p>6. Bieżące naprawy i konserwacje stanowisk „Ścieżki Skalnej Rzeźby”</p>	Razem do 10 sztuk	Szlaki turystyczne i obiekty zlokalizowane przy szlakach turystycznych na obszarze Parku
		Do 7 km	
		Do 7 km	Szlaki rowerowe na obszarze Parku
		Do 53 km	
		Do 50 km	Szlaki turystyczne zlokalizowane na obszarze Parku
		Do 7 km, według potrzeb	
		Do 7 km, według potrzeb	
		35 km	Błędne Skały – obiekt powojkowy
58 miejsc parkingowych			
1300 m	Szlak zielony – Ostra Góra - Pasterka - Karlów		
Według potrzeb	Oddział 57b, przebieg po żółtym szlaku turystycznym		
Łącznie 14 stanowisk	Oddziały - 15, 16, 2, przebieg po żółtym szlaku turystycznym		
2	Usuwanie zanieczyszczeń stałych z obszaru Parku	Według potrzeb	Szlaki turystyczne i miejsca odpoczynku zlokalizowane przy szlakach turystycznych

			na obszarze Parku
3	Oznakowanie granic obszarów objętych ochroną ścisłą	Do 10 km	Obszar Parku w miejscach występowania

II. Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony czynnej

A. W ekosystemach leśnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Regulowanie składu gatunkowego drzewostanów z uwzględnieniem fazy rozwojowej drzewostanu, typu siedliska oraz typu zbiorowiska roślinnego i możliwych wariantów składu gatunkowego (czyszczenia wczesne, późne)	Do 48,78 ha	Oddziały - 4j, 7g, 10i, 12g, 14c, 16m, 18b, 31g, 38b, 41g, 42g, 49g, 48d, 51c, 52h, 60f, 62d, 67l, 67p, 77b,c, 117j, 118a,n, 120f,g 124i, 127c, 146k, 151f, 151h
2	<p>Prowadzenie zabiegów pielęgnacyjno-hodowlanych w drzewostanach objętych programem przebudowy i renaturalizacji, po uwzględnieniu odnowień naturalnych, polegających na:</p> <p>1) stosowaniu różnych rodzajów cięć dla potrzeb przebudowy składu gatunkowego drzewostanów (cięcia IV, V i starszej klasy wieku),</p> <p>2) przygotowaniu powierzchni do odnawiania drzewostanu, odnawianie drzewostanu poprzez sadzenie drzew pod osłoną, w lukach, na gniazdach oraz w ramach poprawek i uzupełnień oraz poprzez siew,</p> <p>3) ochronie odnowień poprzez składanie gałęzi,</p> <p>4) wykaszaniu roślinności zielnej w odnowieniach,</p> <p>5) pracach szkółkarskich,</p> <p>6) zbiorze nasion buku, lipy drobnolistnej, wiązu górskiego, jarzęba pospolitego, klonu jaworu, szyszek jodły oraz nasion drzew i krzewów biocenotycznych (głóg, tarnina, itp.)</p>	Do 49,26 ha	Oddziały - 1h, 25d, 40h, 47i, 81b, 84j, 142a, 142b
		Do 45 ha	Obwody ochronne - Szczeliniec, Czerwona Woda, Bukowina
		Według potrzeb	
		Do 40 ha	
		1,59 ha	Oddziały - 10h, 15b, 25l, 39c, 43o, 51h, 80h, 118r, 143g, 144b
Do 1000 kg	Obszar Parku w miejscach występowania		

3	Opóźnienie rozpadu monokultur świerkowych poprzez cięcia sanitarne - usuwanie powalonych, złamanych oraz zasiedlonych przez owady drzew z pozostawieniem części drzew niezagrażających zdrowotności drzewostanów	3000 ha, według potrzeb i stopnia zagrożenia przez owady	Obwody ochronne - Szczeliniec, Czerwona Woda, Bukowina
4	Zachowanie właściwego stanu zdrowotnego drzewostanów, przez: 1) korowanie części drzew, pozostawionych w ekosystemach do rozpadu, a zasiedlonych przez owady w drzewostanach zagrożonych masowym występowaniem kornika drukarza i gatunków towarzyszących, 2) prowadzenie czynności w zakresie ochrony lasu, w szczególności wykonywanie monitoringu zagrożenia drzewostanów poprzez jesienne poszukiwania larw zasnuj świerkowej, 3) prowadzenie czynności w zakresie ochrony lasu, w szczególności wykonywanie monitoringu zagrożenia drzewostanów poprzez wystawianie pułapek feromonowych na brudnicę mniszkę, 4) prowadzenie czynności w zakresie ochrony lasu, w szczególności wykonywanie monitoringu zagrożenia drzewostanów poprzez wykładanie pułapek klasycznych, feromonowych na kornika drukarza	<p>3000 ha według potrzeb i stopnia rozwoju owadów</p> <p>60 prób</p> <p>Do 40 sztuk</p> <p>Według potrzeb</p>	
5	Zabezpieczanie drzewostanów przed nadmiernymi uszkodzeniami powodowanymi przez zwierzęta roślinożerne, przez: 1) regulację liczebności populacji zwierząt roślinożernych w celu ograniczenia szkód powstałych przez zgryzanie jodły i buka w odnowieniach sztucznych wprowadzanych jako przebudowa drzewostanów, 2) zabezpieczanie młodego pokolenia drzew poprzez grodzenie upraw siatką leśną, 3) zabezpieczanie młodego pokolenia drzew poprzez smarowanie drzew środkiem odstraszającym	<p>Jeleń - do 65 sztuk</p> <p>Do 8000 m</p> <p>Do 150 ha</p>	Obwody ochronne - Szczeliniec, Czerwona Woda, Bukowina

B. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Waloryzacja i zachowanie starych odmian drzew owocowych poprzez pielęgnowanie starych sadów i przydomowych drzew	Według potrzeb	Oddziały - 18a,b, 21o, 22j, 99l,n
2	1. Przeciwdziałanie procesom sukcesyjnym w siedliskach hydrogenicznym poprzez ręczne koszenie z usuwaniem biomasy. 2. Usuwanie naturalnego odnowienia drzew i krzewów	Do 2,0 ha	Oddział - 80i,j,k,m,n,p

C. W ekosystemach wodnych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Konserwacja urządzeń hydrotechnicznych i przeciwpożarowych: 1) wykaszanie roślinności na grobli na powierzchni, 2) naprawa tablic informacyjnych i urządzeń	10,024 ha Według potrzeb	Oddziały - 19l,r, 78c
2	1. Ochrona i odtwarzanie zagrożonych siedlisk hydrogenicznym w Parku. 2. Ograniczenie nadmiernego odpływu wody poprzez zatykanie rumoszem drzewnym starych rowów melioracyjnych, spowolnienie spływu po zboczach. 3. Usuwanie nalotów świerkowych ocieniających mokradła. 4. Wykaszanie. 5. Naprawa tablic informacyjnych	Według potrzeb	Torfowiska i zabagnienia na terenie całego Parku

D. Inne, według specyfiki Parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	<p>1. Budowa, remonty i utrzymanie szlaków i urządzeń turystycznych:</p> <p>1) naprawa i bieżąca konserwacja infrastruktury turystycznej, w tym oznakowań, drogowskazów na węzłach komunikacyjnych,</p> <p>2) budowa wiat turystycznych,</p> <p>3) remont lub wymiana tablic edukacyjnych i informacyjnych przy szlakach oraz miejscach odpoczynku,</p> <p>4) remont lub wymiana znaków na szlakach,</p> <p>5) konserwacje i remonty oznakowania oraz wyposażenia szlaków turystycznych,</p> <p>6) remont i wymiana ogrodzeń przy parkingach i polach wypoczynkowych,</p> <p>7) budowa kładek i pomostów na szlakach turystycznych.</p> <p>2. Usuwanie napisów (skutki wandalizmu) z infrastruktury turystycznej i skał,</p> <p>3. Naprawa i bieżąca konserwacja nawierzchni szlaków turystycznych (piaskowiec radkowski).</p> <p>4. Przygotowanie szlaków turystycznych do sezonu turystycznego (udroźnianie szlaków przez usuwanie drzew tarasujących szlaki).</p> <p>5. Usuwanie martwych drzew zagrażających turystom poruszającym się po szlakach).</p> <p>6. Remonty wyposażenia tras turystycznych na Szczelińcu Wielkim:</p> <p>1) wymiana balustrad przy schodach na Szczelińcu,</p> <p>2) wymiana kładek,</p> <p>3) remont nawierzchni szlaku,</p> <p>4) remont drobnej infrastruktury turystycznej</p> <p>7. Wykonanie barierek metalowych.</p> <p>8. Bieżące naprawy nawierzchni szlaków rowerowych na terenie</p>	Według potrzeb	Szlaki turystyczne i obiekty zlokalizowane przy szlakach turystycznych, polach wypoczynkowych i parkingach na obszarze Parku
		3 sztuki	
		Według potrzeb	
		Łącznie do 54 sztuk	
		Do 25 km	
		Według potrzeb	
		Według potrzeb	
		Według potrzeb	
Do 15 km	Szlaki turystyczne zlokalizowane na obszarze Parku		
Według potrzeb			
Do 25 km, według potrzeb	Oddziały - 116, 121, 41		
Według potrzeb			
	Oddział 121 – szlak zielony relacji Bukowina – Błędne Skały		
	Według potrzeb – do 5 km	Szlaki rowerowe na obszarze Parku	

	<p>Parku.</p> <p>9. Odnowienie oznakowania szlaków rowerowych.</p> <p>10. Bieżące naprawy i konserwacje ścieżki edukacyjnej „Ochrona Ekosystemów w Parku Narodowym Gór Stołowych”.</p> <p>11. Bieżące naprawy i konserwacja stanowisk „Ścieżki Skalnej Rzeźby”.</p> <p>12. Bieżące naprawy i konserwacje stanowiska edukacyjnego „Radkowskie Baszty” (ścieżka geologiczna).</p> <p>13. Bieżące naprawy i konserwacje stanowisk edukacyjnych „Wisząca Skała, Podmorskie Kanały, Białe Ściany” (ścieżka geologiczna).</p> <p>14. Bieżące naprawy i konserwacje kładki edukacyjnej „Niknąca Łąka”</p>	Do 10 km	
		Łącznie 12 stanowisk	Oddziały - 115, 116, 117, 118, 120, 121
		Łącznie 14 stanowisk	Oddziały – 2, 4, 19, 42, 41 – przebieg po żółtym szlaku turystycznym
		Według potrzeb	Pododdział 29a
			Oddziały - 106d, 97f
		Oddział 57a – przebieg po żółtym szlaku turystycznym	
2	<p>Ograniczanie niekontrolowanej penetracji ludzkiej obszaru Parku, poprzez:</p> <p>1) przygotowanie, oznakowanie i utrzymanie zimowych szlaków narciarstwa biegowego,</p> <p>2) odsłanianie form skalnych oraz punktów widokowych poprzez podkrzesywanie i przycinanie gałęzi drzew na „Skalnych Grzybach”, „Szczelińcu Wielkim” i „Błędnym Skałach”</p>	Do 30 km	Zimowe szlaki narciarstwa biegowego na obszarze Parku
		Według potrzeb	Oddziały - 46, 47, 41, 116
3	<p>Poprawa łączności na terenie Parku, poprzez:</p> <p>1) budowę wewnętrznego systemu łączności cyfrowej – posadowienie masztu stalowego w Obwodzie Ochronnym Czerwona Woda (Batorówek),</p> <p>2) wykonanie połączenia kablowego z masztu do siedziby Obwodu Ochronnego,</p> <p>3) budowę wewnętrznego systemu łączności cyfrowej – posadowienie systemu anten w południowej części Szczelińca Wielkiego,</p> <p>4) wykonanie połączenia kablowego z istniejącym masztem na Szczelińcu Wielkim</p>	Okolo 500 m	Oddziały - 61 b, c, d, 62 k, 70 c, h
		Okolo 600 m	Oddział 41

4	Usuwanie zanieczyszczeń stałych z obszaru Parku	Według potrzeb	Szlaki turystyczne i miejsca odpoczynku zlokalizowane przy szlakach turystycznych na obszarze Parku
5	Oznakowanie granic Parku: 1) ustawienie tablic przy wejściach do Parku, 2) koszenie trawy przy tablicach	30 sztuk 2 18 m ²	Obwody ochronne - Szczeliniec, Bukowina, Czerwona Woda
6	Utrzymanie dróg we właściwym stanie technicznym	Do 50 km	Obszar Parku

III. Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony krajobrazowej

A. W nieleśnych ekosystemach lądowych

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	Przeciwdziałanie procesom sukcesyjnym w ekosystemach trawiastych poprzez: 1) koszenie łąk, muraw i pastwisk z usuwaniem biomasy lub ekstensywny wypas zwierząt; 2) usuwanie naturalnego odnowienia drzew i krzewów (ochrona występujących na wskazanych obszarach siedlisk z listy Natura 2000 - kod 6210, 6230, 6430, 6510, 6520)	Do 345 ha	Oddziały - 1a,b, 5a,b,d,f, 6j, 7x,z, 8b,c,d,f,g,m, 9a, 17c,d, i,k, m, n, o, s, y, z, bx, cx, fx, 18i,n, 19d, 20l,m,n,o,p,s,t,w,x,y,ax, dx,bx,hx,kx,lx, 21a,m,p, 26a, 43n,w, 44b,d,g,h,i,l,o, 49d, 51g, 52i, 61g,i,k, 62m, 67j,o, 70a, 72h,i,m, 78h,i,k,l,o, 79i, 80g, 81a, 100bx,cx, 107d,i,j,m,o,p,r,s, 108c,i, 109f, 112l, 113f,g,p, 121p,s,t, 128w,x,y,ax, 130o,p,r, 131a,b,c, 132i,j, 137d,f, 138b, 139g,j, 141bx,cx,gx,hx, 143d, 146j,r, 151w
2	Waloryzacja i zachowanie starych odmian drzew owocowych, poprzez: 1) pielęgnowanie sadu kolekcyjnego, 2) pielęgnowanie starych sadów i przydomowych drzew	do 2,5 ha Według potrzeb	Oddział 152m Oddział 21p

B. Inne, według specyfikacji parku

Lp.	Rodzaj zadań ochronnych	Rozmiar	Lokalizacja ¹⁾
1	<p>1. Budowa, remonty i utrzymanie szlaków oraz urządzeń turystycznych:</p> <p>1) naprawa i bieżąca konserwacja infrastruktury turystycznej w tym oznakowań, drogowskazów na węzłach komunikacyjnych,</p> <p>2) wymiana tablic edukacyjnych i informacyjnych przy szlakach i miejscach odpoczynku,</p> <p>3) konserwacje i remonty oznakowania oraz wyposażenia szlaków turystycznych,</p> <p>4) konserwacja wyposażenia miejsc odpoczynku oraz koszenie trawy w miejscach odpoczynku,</p> <p>5) budowa kładek i pomostów na szlakach turystycznych,</p> <p>6) usuwanie napisów (skutki wandalizmu) z infrastruktury turystycznej i skał,</p> <p>7) naprawa i bieżąca konserwacja nawierzchni szlaków turystycznych (piaskowiec radkowski).</p> <p>2. Przygotowanie szlaków turystycznych do sezonu turystycznego, poprzez:</p> <p>1) udroźnianie szlaków – usuwanie drzew tarasujących szlaki,</p> <p>2) usuwanie martwych drzew zagrażających turystom poruszającym się po szlakach.</p> <p>3. Odnowienie oznakowania szlaku rowerowego.</p> <p>4. Remont i zagospodarowanie obiektów przejętych od wojska w rejonie Błędnych Skał.</p> <p>5. Bieżące remonty i naprawy wyposażenia i nawierzchni parkingów (Kształtna Łąka, YMCA, Wodospady Pośny, Batorówek, Droga nad Urwiskiem, pod Szczelińcem).</p> <p>6. Koszenie trawy na parkingach i miejscach odpoczynku (Kształtna Łąka, YMCA, Wodospady Pośny, Batorówek, Droga nad Urwiskiem, pod Szczelińcem).</p> <p>7. Rozbudowa obiektu</p>	Według potrzeb	Szlaki turystyczne i obiekty zlokalizowane przy - szlakach turystycznych, polach wypoczynkowych i parkingach, na obszarze Parku
		Łącznie do 10 sztuk	
		Do 50 km	
		Według potrzeb	
		Według potrzeb	
		Według potrzeb	
		do 15 km	
		Do 37 km, według potrzeb	
Do 53 km, według potrzeb	Szlaki rowerowe na obszarze Parku		
	<p>4. Remont i zagospodarowanie obiektów przejętych od wojska w rejonie Błędnych Skał.</p> <p>5. Bieżące remonty i naprawy wyposażenia i nawierzchni parkingów (Kształtna Łąka, YMCA, Wodospady Pośny, Batorówek, Droga nad Urwiskiem, pod Szczelińcem).</p>	Według potrzeb	Oddział 121 f
			Oddziały - 50f, 133f,g, 35f, 62, 31c, 42g
		Około 2 ha	Oddziały - 50f, 133f,g, 35f, 62, 31c, 42g
	7. Rozbudowa obiektu	Według potrzeb	Oddział 151 t

	wystawienniczego – Muzeum Żaby. 8. Bieżące naprawy i konserwacje stanowiska edukacyjnego „Łąki Pasterskie” (ścieżka geologiczna). 9. Bieżące naprawy i konserwacje stanowiska edukacyjnego „Czerwona Skala” (ścieżka geologiczna). 10. Bieżące naprawy i konserwacja stanowisk „Ścieżki Skalnej Rzeźby”		Oddział 44 d
			Oddział 148 c
		Łącznie 14 stanowisk	Oddziały - 17, 17A, 20A, 157A, 41A – przebieg po żółtym szlaku turystycznym
	1. Bieżąca naprawa wyposażenia ścieżki edukacyjnej „Płazy”. 2. Wykaszenie roślinności na grobli	7 stanowisk oraz ławki, mostki i wiata 0,10 ha	Oddział 151 t, y, w, z, x, ax, bx, cx
2	Ograniczanie niekontrolowanej penetracji ludzkiej obszaru Parku poprzez przygotowanie, oznakowanie i utrzymanie zimowych szlaków narciarstwa biegowego	Do 35km	Zimowe szlaki narciarstwa biegowego, na obszarze Parku
3	Poprawa łączności na terenie Parku, poprzez: 1) budowę wewnętrznego systemu łączności cyfrowej – posadowienie masztu stalowego w Obwodzie Ochronnym Czerwona Woda (Batorówek), 2) wykonanie połączenia kablowego z masztu do siedziby Obwodu Ochronnego Czerwona Woda (Batorówek)	Okolo 500 m	Oddział 70 b
4	Usuwanie zanieczyszczeń stałych z obszaru Parku poprzez ich zbiórkę i wywóz z miejsc występowania	Według potrzeb	Szlaki turystyczne i miejsca odpoczynku zlokalizowane przy szlakach turystycznych

¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą oraz obwody ochronne podano zgodnie z mapą przeglądową Parku Narodowego Gór Stołowych, w skali 1:15 000 według stanu na 1.01.2010 r. Podział na pododdziały oznaczone literą oraz obszary objęte ochroną częściową przyjęto zgodnie z mapą obszarów ochronnych Parku Narodowego Gór Stołowych, w skali 1:15 000, według stanu na 1.01.2010 r. Mapy znajdują się w siedzibie Parku Narodowego Gór Stołowych w miejscowości Kudowa-Zdrój.

OPIS SPOSOBÓW CZYNNEJ OCHRONY GATUNKÓW ROŚLIN I ZWIERZĄT

I. Działania ochronne na obszarach ochrony ścisłej

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunku	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Skalnica zwodnicza (<i>Saxifraga sponhemica</i>)	Ocena stanu populacji w rejonie Rogowej Kopy, na powierzchni 0,5 ha (jedyne stanowisko w kraju)	Coroczny monitoring liczebności i struktury populacji
2	Rodzime gatunki roślin m.in.: 1) konietlica łąkowa (<i>Trisetum flavescens</i>), 2) rajgras wyniosły (<i>Arrhenatherum elatius</i>), 3) lilia bulwkowata (<i>Lilium bulbiferum</i>), 4) lilia złotogłów (<i>Lilium martagon</i>), 5) zerwa kulista (<i>Phyteuma orbiculare</i>), 6) pełnik europejski (<i>Trollius europaeus</i>), 7) świerżbęk orzęsiony (<i>Chaerophyllum hirsutum</i>), 8) ostrożeń warzywny (<i>Cirsium oleraceum</i>)	Monitoring obszarów ochrony czynnej w zakresie występowania inwazyjnych gatunków roślin wypierających gatunki rodzime, tj.: 1) rdestowiec ostrokończysty (<i>Reynoutria japonica</i>), 2) rdestowiec sachaliński (<i>Reynoutria sachalinensis</i>), 3) rdestowiec pośredni (<i>Reynoutria x bohémica</i>), 3) barszcz Sosnowskiego (<i>Heracleum sosnowskyi</i>), 4) barszcz Mantegazziego (<i>Heracleum mantegazzianum</i>), 5) niecierpek gruczołowaty (<i>Impatiens glandulifera</i>)	W przypadku stwierdzenia inwazyjnych gatunków roślin: 1) koszenie, 2) wykopywanie, 3) wywiezienie poza granice Parku, 4) zniszczenie
3	Sosna drzewokosa (<i>Pinus x rhaetica</i>)	1. Ocena stanu populacji. 2. Działania zmierzające do powiększenia liczebności populacji i stanowisk	1. Monitoring. 2. Zbiór szyszek z 10 osobników (po 4 szyszki z osobnika). 3. Zbiór zrazów do szczepień ze wszystkich żywych osobników (około 150 sztuk)
4	Bagno zwyczajne (<i>Ledum palustre</i>)	1. Ocena stanu populacji. 2. Działania zmierzające do powiększenia liczebności populacji i stanowisk	1. Monitoring. 2. Zbiór (w ilości do 10 torebek nasiennych z jednego osobnika) i wysiew nasion z 2 osobników

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunków	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	1. Sokół wędrowny (<i>Falco peregrinus</i>). 2. Jarząbek (<i>Bonasa bonasia</i>). 3. Puchacz (<i>Bubo bubo</i>). 4. Sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>).	Rozpoznanie w terenie celem objęcia ochroną miejsc ich występowania i rozrodu	1. Monitoring miejsc występowania, liczebności i parametrów rozrodczych poszczególnych gatunków. 2. Ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub w ich

	5. Włochatka (<i>Aegolius funereus</i>). 6. Bocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>). żuraw (<i>Grus grus</i>)		bezpośrednie sąsiedztwo. 3. Wzmoczony dozór terenu w celu ograniczenia płoszenia zwierząt. 4. Obrączkowanie
2	Gatunki owadożernych i gryzoni	Aktualizacja listy gatunków i ich stanowisk	1. Inwentaryzacja składu gatunkowego poprzez prowadzenie odłowów w stożki i pułapki żywołowne. 2. Dokumentacja fotograficzna
3	Popielicowate	1. Rozpoznanie w terenie celem objęcia ochroną miejsc ich występowania i rozrodu. 2. Inwentaryzacja składu gatunkowego	1. Monitoring miejsc występowania. 2. Inwentaryzacja poprzez prowadzenie odłowów - oznakowanie numeryczne. 3. Pobranie włosów do analiz genetycznych
4	Nietoperze	Rozpoznanie w terenie celem objęcia ochroną miejsc ich występowania – zarówno schronień zimowych i letnich (w tym miejsc rozrodu)	1. Monitoring miejsc występowania i liczebności poszczególnych gatunków. 2. Ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub w ich bezpośrednie sąsiedztwo

II. Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony czynnej

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunków	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Rodzime gatunki roślin m.in.: 1) konietlica łąkowa (<i>Trisetum flavescens</i>), 2) rajgras wyniosły (<i>Arrhenatherum elatius</i>), 3) lilia bulwkowata (<i>Lilium bulbiferum</i>), 4) lilia złotogłów (<i>Lilium martagon</i>), 5) zerwa kulista (<i>Phyteuma orbiculare</i>), 6) pełnik europejski (<i>Trollius europaeus</i>), 7) świerżąbek orzęsiony (<i>Chaerophyllum hirsutum</i>), 8) ostrożeń warzywny (<i>Cirsium oleraceum</i>)	Monitoring obszarów ochrony czynnej w zakresie występowania inwazyjnych gatunków roślin wypierających gatunki rodzime, tj.: 1) rdestowiec ostrokończysty (<i>Reynoutria japonica</i>), 2) rdestowiec sachaliński (<i>Reynoutria sachalinensis</i>), 3) rdestowiec pośredni (<i>Reynoutria x bohémica</i>), 4) barszcz Sosnowskiego (<i>Heracleum sosnowskyi</i>), 5) barszcz Mantegazziego (<i>Heracleum mantegazzianum</i>), 6) niecierpek gruczołowaty (<i>Impatiens glandulifera</i>)	W przypadku stwierdzenia inwazyjnych gatunków roślin: 1) koszenie, 2) wykopywanie, 3) wywiezienie poza granice Parku, 4) zniszczenie
2	Skalnica zwodnicza (<i>Saxifraga sponhemica</i>)	Działania zmierzające do zwiększenia liczebności stanowisk	Wprowadzenie na nowe stanowisko w obwodach ochronnych Czerwona Woda i Bukowina okazów skalnicy przekazanych przez Państwową Akademię Nauk

			Ogród Botaniczny w Powsinie
3	Rojownik pospolity (<i>Jovibarba sobolifera</i>)	1. Monitoring populacji. 2. Działania zmierzające do powiększenia liczebności populacji i stanowisk	Wprowadzenie wyhodowanych osobników na nowe stanowisko
4	Bagno zwyczajne (<i>Ledum palustre</i>)	1. Monitoring populacji. 2. Działania zmierzające do powiększenia liczebności populacji i stanowisk	Zbiór (w ilości do 10 torebek nasiennych z jednego osobnika) i wysiew nasion z 2 osobników
5	Sosna drzewokosa (<i>Pinus x rhaetica</i>)	1. Działanie zmierzające do powiększenia liczebności populacji i stanowisk. 2. Inwentaryzacja sosny w Obwód Ochrony Bukowina	1. Wysiew nasion. 2. Hodowla sadzonek. 3. Zbiór igieł (po 4 sztuki z osobnika)
6	1. Zanokcica zielona (<i>Asplenium viride</i>). 2. Zanokcica północna (<i>Asplenium septentrionalne</i>). 3. Podrzeń żebrowiec (<i>Blechnum spicant</i>). 4. Paprotnik kolczysty (<i>Polystichum aculeatum</i>). 5. Zwonek szerokolistny (<i>Campanula latifolia</i>). 6. Gruszycznik jednokwiatowy (<i>Moneses uniflora</i>). 7. Gnieźnik leśny (<i>Neotia nidus-avis</i>). 8. Przyłuszczka pospolita (<i>Hepatica nobilis</i>). 9. Śnieżyca wiosenna (<i>Leucojum vernalis</i>). 10. Lilia złotogłów (<i>Lilium martagon</i>). 11. Bażyna czarna (<i>Empetrum nigrum</i>)	Uaktualnienie miejsc występowania, w celu objęcia stanowisk szczególną ochroną	1. Monitoring miejsc występowania i liczebności stanowisk. 2. Wzmoczony dozór terenu w celu zabezpieczenia istniejących populacji

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunków	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Niepylak apollo (<i>Parnassius apollo</i>)	1. Tworzenie warunków do bytowania i rozwoju. 2. Hodowla i reintrodukcja gatunku	1. Hodowla rośliny żywicielskiej <i>Sedum maximum</i> . 2. Przygotowanie do hodowli i reintrodukcji Niepylaka apollo
2	1. Puchacz (<i>Bubo Bubo</i>). 2. Sóweczka (<i>Glaucidium passerinum</i>). 3. Włochatka (<i>Aegolius funereus</i>). 4. Bbocian czarny (<i>Ciconia nigra</i>). 5. Żuraw (<i>Grus grus</i>)	Rozpoznanie w terenie celem objęcia ochroną miejsc ich występowania i rozrodu	1. Monitoring miejsc występowania, liczebności i parametrów rozrodczych poszczególnych gatunków. 2. Ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub w ich bezpośrednie sąsiedztwo. 3. Wzmoczony dozór terenu w celu ograniczenia płoszenia

			zwierząt. 4. Obrączkowanie. 5. Czyszczenie gniazd i budek lęgowych. 6. Demontaż starych budek.
3	Gatunki ptaków	Dokarmianie ptaków w okresie ostrej zimy	Wyłożenie karmy dla ptaków przy osadach Parku
4	Gatunki ptaków i ssaków	Wzbogacenie naturalnej bazy żerowej	1. Uzupełnianie remiz gatunkami drzew i krzewów owocowych (do 500 sztuk). 2. Zabezpieczanie drzewek i krzewów owocowych przed uszkodzeniami powodowanymi przez zwierzęta roślinożerne za pomocą osłon indywidualnych
5	Gatunki owadożernych i gryzoni	Aktualizacja listy gatunków i ich stanowisk	1. Inwentaryzacja składu gatunkowego poprzez prowadzenie odłowów w stożki i pułapki żywołowne. 2. Dokumentacja fotograficzna
6	Popielicowate	1. Rozpoznanie w terenie celem objęcia ochroną miejsc ich występowania i rozrodu. 2. Inwentaryzacja składu gatunkowego. 3. Zwiększenie ilości potencjalnych miejsc rozrodczych	1. Monitoring miejsc występowania, wieszanie budek przeznaczonych dla popielicowatych (do 20 sztuk), ich kontrole i czyszczenie, demontaż starych budek. 2. Inwentaryzacja poprzez prowadzenie odłowów - oznakowanie numeryczne. 3. Pobranie włosów do analiz genetycznych
7	Nietoperze	Rozpoznanie w terenie celem objęcia ochroną miejsc ich występowania, zarówno schronień zimowych i letnich (w tym miejsc rozrodu)	1. Monitoring miejsc występowania i liczebności poszczególnych gatunków. 2. Ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub w ich bezpośrednie sąsiedztwo
		Zwiększenie ilości potencjalnych schronień letnich (w tym miejsc rozrodu)	3. Wieszanie budek (do 20 sztuk) dla nietoperzy w drzewostanach Parku

III. Sposoby ochrony czynnej na obszarach ochrony krajobrazowej

A. Ochrona czynna gatunków roślin

Lp.	Nazwa gatunków	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Rodzime gatunki roślin, m.in.: 1) konietlica łąkowa (<i>Trisetum flavescens</i>), 2) rajgras wyniosły (<i>Arrhenatherum elatius</i>),	Monitoring obszarów ochrony krajobrazowej w zakresie występowania inwazyjnych gatunków roślin wypierających gatunki	W przypadku stwierdzenia inwazyjnych gatunków roślin ich koszenie, wykopywanie i wywiezienie poza granice Parku lub zniszczenie

	3) lilia bulwkowata (<i>Lilium bulbiferum</i>), 4) lilia złotogłów (<i>Lilium martagon</i>), 5) zerwa kulista (<i>Phyteuma orbiculare</i>), 6) pełnik europejski (<i>Trollius europaeus</i>), 7) świerżabek orzęsiony (<i>Chaerophyllum hirsutum</i>), 8) ostrożeń warzywny (<i>Cirsium oleraceum</i>)	rodzime, takich jak: 1) rdestowiec ostrokończysty (<i>Reynoutria japonica</i>), 2) rdestowiec sachaliński (<i>Reynoutria sachalinensis</i>), rdestowiec pośredni (<i>Reynoutria x Bohemia</i>), 3) barszcz Sosnowskiego (<i>Heracleum sosnowskyi</i>), 4) barszcz Mantegazziego (<i>Heracleum mantegazzianum</i>), 5) niecierpek gruczołowaty (<i>Impatiens glandulifera</i>)	
2	Goryczuszka czeska (<i>Gentianella bohemica</i>)	1. Monitoring populacji. 2. Działania zmierzające do powiększenia liczebności	W okresie dojrzewania nasion ręczne wrzucanie niewielkich fragmentów gleby populacji w pobliżu osobników gatunku, w celu zwiększenia możliwości rozprzestrzeniania
3	Mieczyk dachówkowaty <i>Gladiolus imbricatus</i>	1. Monitoring populacji. 2. Wzmacnianie trwałości populacji naturalnych oraz ochrona <i>ex situ</i>	1. Zbiór nasion. 2. Hodowla sadzonek do zasilenia populacji macierzystych. 3. Monitoring
4	1. Zerwa kulista (<i>Phyteuma orbiculare</i>). 2. Pełnik europejski (<i>Trollius europaeus</i>). 3. Orlik pospolity (<i>Aquilegia vulgaris</i>). 4. Koniczyna kasztanowata (<i>Trifolium spadiceum</i>). 5. Śnieżycza wiosenna (<i>Leucojum vernalis</i>). 6. Lilia bulwkowata (<i>Lilium bulbiferum</i>). 7. Podkolan biały (<i>Platanthera bifolia</i>). 8. Storczyk męski (<i>Orchis mascula</i>). 9. Storczyca kulista (<i>Traunsteinera globosa</i>). 10. Nasięźrzał pospolity (<i>Ophioglossum vulgatum</i>)	Uaktualnienie miejsc występowania, w celu objęcia stanowisk szczególną ochroną	1. Monitoring miejsc występowania i liczebności stanowisk. 2. Wzmocniony dozór terenu w celu zabezpieczenia istniejących populacji

B. Ochrona czynna gatunków zwierząt

Lp.	Nazwa gatunków	Rodzaj zadań ochronnych	Opis sposobów ochrony
1	Gatunki zwierząt owadożernych i gryzoni	Aktualizacja listy gatunków i ich stanowisk	1. Inwentaryzacja składu gatunkowego poprzez prowadzenie odłowów w stożki i pułapki żywołowne.

			2. Dokumentacja fotograficzna
2	Derkacz (<i>Crex crex</i>)	Rozpoznanie w terenie celem objęcia ochroną miejsc ich występowania i rozrodu	1. Monitoring miejsc występowania i liczebności poszczególnych gatunków. 2. Ograniczanie dostępu do miejsc rozrodu lub w ich bezpośrednie sąsiedztwo. 3. Wzmoczony dozór terenu w celu ograniczenia płoszenia zwierząt
3	1. Myszolów (<i>Buteo buteo</i>), 2. Trzmielojad (<i>Pernis apivorus</i>), 3. Jastrząb (<i>Accipiter gentilis</i>), 4. Pustułka (<i>Falco tinnunculus</i>)	Utrzymanie terenów otwartych	Koszenie i odkrzaczanie zarastających fragmentów łąkowych stanowiących areały łowieckie ptaków drapieżnych
4	Gatunki bezkręgowców chronionych (<i>Lepidoptera</i>)	Utrzymanie terenów otwartych	Koszenia zapobiegające zarastaniu stanowisk bytowania motyli, m.in. modraszków <i>Phengaris teleius</i> oraz <i>Phengaris nausithous</i>

OBSZARY OBJĘTE OCHRONĄ ŚCISŁĄ, CZYNNĄ ORAZ KRAJOBRAZOWĄ

Lp.	Rodzaj ochrony	Lokalizacja ¹⁾	Powierzchnia ogółem w ha
1	Ochrona ścisła	li, j, m, 2a-h, j, l, m, 7l-o, r, 15a, d, f, 16a-c, f-i, k, l, 17a, b, j, l, p, t, 18g, 19b, 20fx, gx, ix, 23a-c, m-o, z, ax, cx, 25f-j, 26g-i, 27a-d, 28d, 33b-f, h, 34a-h, j, 35a-d, g-w, 37a-k, 38d, f, 42h, 44n, p, r-t, 45d, 46c, 47d, f, 57b, c, 76a-n, 83a-d, g, bx, 88c, g-k, m-o, 103a-c, g, h, 111a, b, 112a, 132d-h, k, m, n, 133j, 134d, g, i-n, 135a-l, 136b, 137a-c, g, 138d, g, 139a, b, f, k, l, 140a-c	771,00
2	Ochrona czynna	1c-h,k,l, 2i,k, 3a-h, 4a-p, 5c, 6a-i,k,l 7a-k,p,s-w,y 8a,h-l,n, 9b-i, 10a-i, 11a-j, 12a-o, 13a-p, 14b-h, 15b,c, 16j,m, 17f,g,h,r,w,x,ax,dx,gx, hx 18a-f,h,j,k-m, 19a,c,f-r, 20a-c,f,j,k,r,cx,jx 21b-l,n,o, 22a-g,i-k, 23d-i,l,p-t,x,y 24a-c, 25b-d,k,l, 26b-f, 28a-c,f, 29a-j, 30a-f,h,i-m,o 31a,b,d-h, 32a-f,h-l, 34i, 36a-f, 37l-n, 38a-c,g, 39a-i, 40a-d,g-i, 41a-l,n-w, 42a,c,f,g,j,k, 43a-m,o-t,y,z 44a,c,f,k,m 45a-c,f,g, 46a,b, d-h, 47a-c,g-m, 48a-h, 49a-c,f-h, 50a,b,d,g-j, 51b-f,h, 52b-h, 53a-h, 54a-g, 55a-f, 56a-f, 57a,d-g, 58a-f, 59a-f, 60a-g, 61a-f, 62a-k, 63a-m, 64a-g, 65a-l, 66a-n, 67a-i,k-n,p, 68a-g, 69a-j, 70c-k, 71a-c, 72a-g,j-l,n-x, 73a-g, 74a-j, 75a-l, 77a-j, 78a,c-h,p-fx, 79a-h, 80a,c,d,h, i,k,m-s, 81b-k,m,n,p, 82a-h, 83h,j,l-o,r-w,x,y,ax,cx,fx,gx, 84a,b,d-k, 85a-l, 86a,c-j, 87a-p,s,w-bx, 88a,b,d,l, 89a-r, 90a-h, 91a-k, 92a-h, 93a-f, 94a-c, 95a-n, 96a-o, 97a-p, 98a-d, 99a-n, 100a-ax, 101a-d, 102a-g, 103d,f, 104a-f, 105a-l, 106a-k, 107a-c,f-h,k,l,n, 108a,b,d-h, 109a-d,g, 110a-h,j-t, 111c-h, 112b-k, 113a-d,i-o,r-t, 114a-d, 115a-d, 116a,c-i,k-o, 117a,c,d,g-dx,gx-ix, 118a-r, 119a-t, 120a-h, 121a-d,g-o, 122a-p, 123a-d, 124a-k, 125a-i, 126a-n, 127a-l, 128a-t, 129a-j, 130a-n,s, 132a,c,l, 133a-f,h,i, 134a,c,f, 136a,c, 137h-j, 138a,c,f, 139c,d,h,i,m, 140d-p, 141ab-ax,dx, 142a-d, 143a,b,c,f,g, 144a-g, 145a-r, 146a-i,k-p,s-z, 147a-g, 148a,b,d-j, 149a-n, 150a-h, 151a-l, 152a-l,n-p, 153a-j	4944,77
3	Ochrona krajobrazowa	1a,b,n, 5a,b,d,f, 5Aa-c, 6j, 7x,z, 8b-g,m, 8Aa,b, 9a, 9Aa,b, 14a, 15g, 16d, 17c,d,i,k,m-o,s,y,z,bx,cx,fx, 17Aa-g, 18i,n, 19d, 20d,l,m-p,s-bx,dx,hx,kx,lx, 20Aa-zx,ay-zy, 20Ba-zx,ay-ky, 20Ca-px, 20Da-h, 21a,m,p, 21Aa-c, 22h, 22Aa-r, 23j,k,w,bx,dx, 23Aa-m, 23Ba-s, 25a, 26a, 30g,n, 31c, 32g, 33a,g, 34k,l, 35f, 40f, 41m,x-z, 41Aa, 42b,d, 43n,w,x,ax, 43Aa, 44b,d,g-i,l,o, 44Aa-h, 49d, 50c,f, 51a,g,i, 52a,i, 61g-k, 62l,m, 67j,o, 68h, 70a,b, 72h,i,m, 78b,h-o, 78Aa, 79i,j, 80b,f,g,j,l, 81a,l,o,r, 83f,i,k,p,z,dx,hx, 83Aa-g, 84c, 85l,m, 86b, 87r, 88f, 89Aa, 99o, 100bx,cx, 103i, 106l, 107d,i,j,m,o-s, 108c,i, 109f, 110i, 112l, 112Aa,b, 113f-h,p, 113Aa-hx, 116b,j, 117b,f,fx, 121f,p-w,x, 128w-z,ax, 130o-r, 131a-c, 131Aa-m, 132b,i,j, 133g, 134b,h, 135Aa-n, 136d, 137d,f,k, 138b,h, 139g,j, 139Aa, 141bx-hx, 143d, 146j,r, 148c, 151m-dx, 152m, 154Aa-d, 155Aa, 156Aa, 157Aa-d,	624,39

	158Aa, 159Aa-g, 160Aa,b, 161Aa-c, 162Aa,b	
Razem		6340,16

¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą oraz obwody ochronne podano zgodnie z mapą przeglądową Parku Narodowego Gór Stołowych, w skali 1:15.000, według stanu na 1.01.2010 r. Podział na pododdziały oznaczone literą oraz obszary objęte ochroną częściową przyjęto zgodnie z mapą obszarów ochronnych Parku Narodowego Gór Stołowych, w skali 1:15.000, według stanu na 1.01.2010 r. Mapy znajdują się w siedzibie Parku Narodowego Gór Stołowych w miejscowości Kudowa-Zdrój.

**USTALENIE MIEJSC UDOSTĘPNIANYCH W CELACH EDUKACYJNYCH, TURYSTYCZNYCH
I REKREACYJNYCH, Z PODANIEM MAKSYMALNEJ LICZBY OSÓB MOGĄCYCH PRZEBYWAĆ
JEDNOCZEŚNIE W TYCH MIEJSCACH**

A. Miejsca udostępniane w celach edukacyjnych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Ośrodek edukacyjny w siedzibie dyrekcji Parku, oddział 151t	40 osób
2	Muzeum Żaby, oddział 151t	20 osób
3	Stanowiska edukacyjne „Geoatrakcje Gór Stołowych”, oddziały - 29a, 106d, 97f, 44 d, 148 c	20 osób/stanowisko
4	Miejsce kultu religijnego Krucza Kopa, oddział 145	100 osób

B. Miejsca udostępniane w celach turystycznych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna ilość osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Błędne Skały, oddział 116	500 osób
2	Szczeliniec Wielki, oddziały – 41, 41A	500 osób
3	1. Parking w oddziale 62l,m, Obwód Ochronny Czerwona Woda (Hutniczy Most). 2. Parking w oddziale 50 f, Obwód Ochronny Szczeliniec (Kształtna Łąka). 3. Parking w oddziale 133 g, Obwód Ochronny Bukowina (Polana YMCA)	50 osób
4	Miejsca postoju pojazdów na terenie Parku: 1) parking w oddziale 148c, Obwód Ochronny Bukowina (Czerwona Skała), 2) parking w oddziale 133g, Obwód Ochronny Bukowina (polana YMCA), 3) parking w oddziale 116j, Obwód Ochronny Bukowina (parking przy Błędnym Skałach), 4) parking w oddziale 121f, Obwód Ochronny Bukowina (teren byłej jednostki wojskowej), 5) parking w oddziale 106I,f 79b, Obwód Ochronny Czerwona Woda (Parking Lisia Przełęcz I i II), 6) parking w oddziale 42g, Obwód Ochronny Szczeliniec – (Parking pod Szczelińcem), 7) parking w oddziale 50f, Obwód Ochronny Szczeliniec (Kształtna Łąka), 8) parking w oddziale 31c, Obwód Ochronny Szczeliniec (Parking Droga nad Urwiskiem), 9) parking w oddziale 35f, Obwód Ochronny Szczeliniec (Wodospady Pośny), 10) parking w oddziale 62l,m, Obwód Ochronny Czerwona Woda (Hutniczy Most)	1600 osób

5	Miejsca do biwakowania na terenie Parku: 1) parking w oddziale 62l,m, Obwód Ochronny Czerwona Woda (Hutniczy Most), 2) parking w oddziale 50f, Obwód Ochronny Szczeliniec (Kształna Łąka)	20 osób
---	---	---------

C. Miejsca udostępniane w celach rekreacyjnych

Lp.	Miejsce udostępniane ¹⁾	Maksymalna liczba osób mogących przebywać jednocześnie w danym miejscu
1	Obszar całego Parku z wyjątkiem: 1) upraw leśnych do 4 m wysokości, 2) ogrodzonych powierzchni leśnych, 3) terenów ochrony ścisłej, 4) oznaczonych ostoi zwierzyny, 5) ogrodzonych stref ochrony, 6) bezpośrednich ujęć wody	20 osób
2	Obszar łąkowy w miejscowości Karłów, oddział 81 a - organizacja obchodów 20-lecia Parku (impreza plenerowa)	500 osób

¹⁾ Podział na oddziały oznaczone liczbą oraz obwody ochronne podano zgodnie z mapą przeglądową Parku Narodowego Gór Stołowych, w skali 1:15 000, według stanu na 1.01.2010 r. Podział na pododdziały oznaczone literą oraz obszary objęte ochroną częściową przyjęto zgodnie z mapą obszarów ochronnych Parku Narodowego Gór Stołowych, w skali 1:15 000, według stanu na 1.01.2010 r. Mapy znajdują się w siedzibie Parku Narodowego Gór Stołowych w miejscowości Kudowa-Zdrój.